

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 232/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., S., H., zastúpeného Advokátskou kanceláriou E. P. Advokátska kancelária s. r. o., P., v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. E. P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cb 208/2002 a jeho rozsudkom z 9. januára 2012 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cob 30/2012 a jeho rozsudkom zo 14. marca 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B., S., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2013 doručená sťažnosť J. B., S., H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cb 208/2002 a jeho rozsudkom z 9. januára a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cob 30/2012 a jeho rozsudkom zo 14. marca 2012 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako žalovaný bol účastníkom konania o zaplatenie 2 589,50 € vedeného okresným súdom pod sp. zn. 15 Cb 208/2002. Okresný súd v označenom konaní rozhodol rozsudkom z 9. januára 2012 tak, že čiastočne žalobe vyhovel v časti o zaplatenie 2 428,37 €, vzájomný návrh sťažovateľa na zaplatenie 23 313,14 € zamietol a uložil sťažovateľovi povinnosť nahradiť trovy konania. Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil a výrok o náhrade trov konania zmenil.

Sťažovateľ nespokojný s výsledkom konania v sťažnosti uviedol, že podaním z 8. apríla 2013 podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie.

Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cb 208/2002 a jeho rozsudkom z 9. januára 2012 a postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jeho označených práv. V sťažnosti podáva vlastný výklad noriem hmotného práva, uvádza dôvody, pre ktoré sa domnieva, že rozhodnutia súdov v napadnutých konaniach sú nesprávne, arbitrárne a v konečnom dôsledku porušujúce jeho označené práva. Na základe argumentov uvedených v sťažnosti sťažovateľ formuluje záver o porušení jeho označených práv.

Sťažovateľ v závere svojej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom v takomto znení:

„1. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo a právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd J. B. postupom Okresného súdu v Humennom v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cb 208/02 a rozsudkom Okresného súdu v Humennom č. k. 1S Cb 208/02 zo dňa 09. 01. 2012 boli porušené.

2. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo a právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd J. B. postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cob 30/12 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 4 Cob 30/12 zo dňa 14. 03. 2013 boli porušené.

3. Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 4 Cob 30/12 zo dňa 14. 03. 2013 v spojení s rozsudkom Okresného súdu v Humennom č. k. 15 Cb 208/02 zo dňa 09. 01. 2012 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. J. B. priznáva finančné zadostučinenie vo výške 20.000,- €, ktoré je mu Krajský súd v Prešove, resp. Okresný súd v Humennom povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. J. B. priznáva náhradu trov konania v celkovej výške 303,31 €, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný uhradiť na účet spoločnosti E. P. Advokátska kancelária s,r.o., so sídlom P., v zastúpení JUDr. E. P. do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

Sťažovateľ zároveň žiadal, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu s poukazom na ustanovenie § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Pokiaľ ide o napadnutý postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cb 208/2009 a jeho rozsudok z 9. januára 2012, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z uvedeného vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnutý postup okresného súdu a jeho označený rozsudok, keďže ho už preskúmal na základe odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľovi ochranu jeho právam.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti smerujúcej proti napadnutému postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cb 208/2002 a jeho rozsudku z 9. januára 2012 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010).

2. Pokiaľ ide o napadnutý postup a napadnutý rozsudok krajského súdu, ústavný súd overil skutočnosť uvádzanú sťažovateľom v sťažnosti a zistil, že sťažovateľ skutočne podal 8. apríla 2013 na okresnom súde proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie. Ku dňu rozhodovania o sťažnosti nebolo o podanom dovolaní rozhodnuté.

Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05).

Zistená skutočnosť podania dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľom vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv, ak je zrejmé, že sťažovateľ podal dovolanie, pričom v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie skončené. Sťažnosť musela byť preto v tejto časti odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv,

ktorých porušenie namieta, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací.

Súbežné podanie dovolania a sťažnosti na ústavnom súde navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje...

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 358/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti na ústavnom súde je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd sa však v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľa prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súde považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľ k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súde týkajúcej sa tohto rozhodnutia za obvyklých podmienok.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou v tejto časti meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť v celku, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa formulovaných v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu, finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania a nariadenie dočasného opatrenia) sa stalo bezpredmetným.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2013